

Súdny dvor EÚ sa vyjadril: Zdaňovanie CO₂ kvót v slovenských podmienkach v roku 2011 bolo v rozpore s európskym právom

Prelomové rozhodnutie Súdneho dvoru EÚ. Na jeho stôl sa dostali prejudiciálne otázky zo Slovenska. Súdny dvor EÚ v pomerne krátkom rozsudku konštatoval, že zdaňovanie CO₂ kvót v slovenských podmienkach v roku 2011 bolo v rozpore s európskym právom.

PPC Power, a.s. vs. Krajský súd Bratislava

Spoločnosť PPC Power, a.s., patrí medzi spoločnosti, ktoré sú zaradené do systému obchodovania s emisnými kvótami. Tak ako ostatné spoločnosti, ktorým boli v päťročnom obchodovateľnom období bezodplatne pridelené emisné kvóty, aj PPC Power odvieďla v roku 2011 daň z emisných kvót, ktorú zaviedlo sporné ustanovenie § 51b zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Po tom, ako Súdny dvor EÚ vydal niekoľko rozhodnutí, v ktorých vyjadril svoj názor o neprípustnosti spoplatňovania bezodplatne pridelených emisných kvót, sa spoločnosť PPC Power rozhodla svoju odvedenú daň z emisných kvót za rok 2011 dostať späť. So svojou žiadosťou na daňovom úrade neobstála, preto svoj nárok posunula na Krajský súd Bratislava.

Pretože sa rozhodnutia Súdneho dvoru EÚ v otázkach prípustnosti spoplatnenia emisných kvót týkali iných členských štátov s odlišnou právnou úpravou, Krajský súd Bratislava sa rozhodol predložiť Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku, či smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových

plynov v spoločenstve bráni zavedeniu spornej dane so sadzou 80 %.

Rozhodnutie vo veci PPC Power, a.s.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania na vyriešenie vyššie spomínanej otázky podal Krajský súd Bratislava dňa 15. 2. 2017. Po uplynutí viac ako roka sme sa dočkali odpovede. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí zo dňa 12. 4. 2017 vo veci C-302/2017 konštatoval, že cieľom smernice 2003/87/ES je poskytnúť podnikom podliehajúcim systému obchodovania s emisnými kvótami možnosť znížiť emisie skleníkových plynov takým spôsobom, aby sa nenarušila ich konkurencieschopnosť.

V tomto kontexte smernica 2003/87/ES stanovuje, že v období 2008 – 2012 členské štáty prideliujú najmenej 90 % kvót bezodplatne.

Pre vyriešenie slovenského prípadu bolo kľúčové objasniť otázku oprávnenia členských štátov prijať daňové opatrenia v súvislosti s využitím emisných kvót.

Je pravdou, že smernica 2003/87/ES neobmedzuje právo členských štátov prijať opatrenia, ktoré môžu ovplyvniť hospodárske dôsledky využitia

bezodplatne pridelených emisných kvót¹. Súdny dvor EÚ však zároveň zdôraznil, že takéto opatrenia nesmú ohroziť cieľ smernice 2003/87/ES.²

V tejto súvislosti je potrebné mať na pamäti, že „smernica 2003/87/ES pri dosahovaní svojho cieľa znižovania emisií skleníkových plynov finančne a ekonomicky výhodným spôsobom vychádza z hospodárskej hodnoty kvót, aby viedla podniky k znižovaniu svojich emisií a v tejto súvislosti zavádza systém obchodovania s emisnými kvótami.“

Súdny dvor EÚ ďalej uviedol, že hospodárska hodnota kvót predstavuje základný kameň systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, keďže perspektíva predaja nevyužitých kvót vedie podniky k investovaniu do opatrení na zníženie ich emisií.

Preto je pre fungovanie tohto systému podstatné, aby daň zavedená členským štátom nespôsobilá stratu tejto hospodárskej hodnoty.

Podľa Súdneho dvora EÚ daň z bezodplatne pridelených emisných kvót so sadzou vo výške 80 % oberala podniky o takmer celú hospodársku hodnotu kvót a v tejto súvislosti podniky stratili všetky stimuly podporovať znižovanie emisií skleníkových plynov.

Zjednodušene povedané, namiesto toho, aby podniky zo zisku z predaja emisných kvót a z ušetrených emisných kvót prijímali opatrenia, ktorými by znížili svoje emisie, odvádzali takmer celý zisk do štátneho rozpočtu. V mnohých prípadoch tieto odvody predstavovali státisícové sumy.

V nadväznosti na uvedené Súdny dvor EÚ na položenú otázku odpovedal tak, že slovenská vnútroštátna právna úprava, ktorá zaviedla daň z predaných a nevyužitých emisných kvót so sadzou vo výške 80 %, nie je v súlade s cieľom smernice 2003/87/ES.

Aj napriek tomu, že rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sú adresované

konkrétnym účastníkom konania, vyvolávajú účinky nie len medzi stranami daného konania, ale aj erga omnes, t. j. platia absolútne voči všetkým.

Rozhodnutia Súdneho dvora EÚ majú teda záväzný charakter a vnútroštátne orgány sú povinné ich rešpektovať.

Záver

Skutočnosť, že smernica 2003/87/ES nezakázala členským štátom prijať v súvislosti s využitím emisných kvót daňové opatrenia, ešte neznamená, že akékoľvek prijaté daňové opatrenie je v súlade s cieľom tejto smernice.

Ukážkovým prípadom je daň z emisných kvót, ktorú zaviedla Slovenská republika a ktorú museli podniky odvádzat' v roku 2011.

Výsledkom zdanenia bola strata záujmu podnikov investovať do opatrení na zníženie vypúšťania emisií do ovzdušia, preto nemožno tvrdiť,

zavedená daň sledovala cieľ Smernice 2003/87/ES.

Súdny dvor EÚ zaujal v tejto veci jednoznačný postoj, že predmetná daň nerešpektuje zásadu bezodplatného pridelenia emisných kvót skleníkových plynov, ohrozuje cieľ smernice a v dôsledku toho nie je v súlade s európskym právom.

Slovenská republika by sa mala tomuto pochybeniu postaviť čelom a daň z emisných kvót, ktorú podniky odvodili v zdaňovacom období 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011, podnikom vrátiť.

Otázne ostáva, ako sa slovenské orgány vysporiadajú s úrokmi z omeškania. Najvyšší správny súd Českej republiky sa už stihol zaoberať aj touto otázkou, a to vo svojom rozhodnutí zo dňa 26. 10. 2017³.

Český súd zaujal jednoznačné stanovisko a tvrdí, že daňový subjekt má nárok nie len na vrátenie zaplatenej dane z emisných kvót (z dôvodu rozporu českej právnej úpravy, ktorá zaviedla zdanenie bezodplatne pridelených emisných kvót s európskou právnou úpravou), ale aj na úroky z omeškania.

Český súd v tomto konaní konštatoval, že úrok z omeškania by mal daňovému subjektu nahradiť ujmu spočívajúcu v nemožnosti nakladať s finančnými prostriedkami v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu správcu dane. Je len otázkou času, kedy aj slovenské orgány budú musieť tejto problematike venovať pozornosť.

Ďalšou otázkou je, či si podnikatelia, ktorí si doposiaľ neuplatnili nárok na vrátenie zaplatenej dane z emisných kvót, môžu nárokovať jej vrátenie, hoci by mohol byť nárok už premlčaný. Podľa nášho názoru by mali mať aj tieto podniky možnosť požiadať o vrátenie odvedenej dane. Ide však o spornú otázku, ktorú možno bude musieť opäť riešiť Súdny dvor EÚ.

JUDr. Natália Jánošková,
Mag. Bernhard Hager, LL.M.,
Dvořák Hager & Partners,
advokátska kancelária, s. r. o.

- 1 Rozsudok SD EÚ zo dňa 17. októbra 2013 vo veci Iberdrola a i., C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11, C-640/11.
- 2 Rozhodnutie SD EÚ zo dňa 3. februára vo veci SKO-Energo, C-43/14.
- 3 Sp. zn. S Afs 27/2017